

Majandus- ja infotehnoloogiaministri 31. jaanuari 2024. a määruse nr 6 „Perioodi 2021–2027 starditoetuse andmise ja kasutamise tingimused ja kord“ ning ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 21. juuni 2022. a määruse nr 50 „Ida-Viru ettevõtluse investeeringute toetus“ muutmise määruse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrus kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõike 2 alusel.

Perioodi 2021–2027 starditoetuse andmist ja kasutamist korraldava määruse muudatus on vajalik, võimaldamaks rakendada väike- ja keskmise suurusega ettevõtjatele vähem koormavat kolmeaastase kestuse nõuet. Nõude sisu seisneb selles, et toetuse tulemusel loodu, näiteks töökoht või soetatud seade, peab säilima teatud aja jooksul pärast toetuse saamist. Praegu on vastav tähtaeg viis aastat. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 2021/1060 (edaspidi *ühissätete määrus*) artiklist 65 tuleneb võimalus kehtestada kestuse nõue kolm aastat, arvestatuna lõppmakse tegemisest toetuse saajale. Muudatusega võetakse kasutusele viidatud erand väike ja keskmise suurusega ettevõtjatele, mis kehtestab toetuse saajale lühema kestuse tähtaja kolm aastat, seega väheneb toetuse saaja halduskoormus. Rakendusüksuse halduskoormust muudatus märkimisväärselt ei mõjuta.

Ida-Viru ettevõtluse investeeringute toetuse muutmine on vajalik, et lahendada senine abikõlblikkuse perioodi pikendamisest tekkinud ebakõla, kus aasta pärast projekti lõppu loodavad töökohad tuleks luua enne abikõlblikkuse perioodi lõppu. Muudatuse mõju halduskoormusele on toetuse saaja halduskoormust vähendav, kuna lõpptähtaeg, mil töökohad tuleb luua muutub hilisemaks, seega on toetuse saajal rohkem aega töökoha loomiseks. Ühtlasi tekib täiendav selgus, et nõutud töökohad tuleb luua hiljemalt aasta pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu. Kokkuvõtvalt lahendab muudatus määruse sisesed vastuolud. Rakendusüksuse halduskoormust muudatus märkimisväärselt ei mõjuta.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ettevõtluse osakonna tööstuse valdkonna ekspert Kaupo Sempelson (625 6350, kaupo.sempelson@mkm.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti kontrollis Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Ragnar Kass (ragnar.kass@mkm.ee). Eelnõu ja seletuskirja keeleteoimetas Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Inge Mehide (inge.mehide@justdigi.ee).

1.3. Märkused

Eelnõuga muudetakse:

1) majandus- ja infotehnoloogiaministri 31. jaanuari 2024. a määrust nr 6 „Perioodi 2021–2027 starditoetuse andmise ja kasutamise tingimused ja kord“ redaktsioonis RT I, 30.05.2025, 16;

2) ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 21. juuni 2022. a määrust „Ida-Viru ettevõtluse investeeringute toetus“ redaktsioonis RT I, 27.06.2025, 6.

Eelnõul puudub seos muu menetluses oleva eelnõuga. Eelnõu toetab Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi eesmärki halduskoormuse vähendamiseks. Eelnõu on seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega, täpsemalt reguleeritakse eelnõuga perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 1 lõike 1 punktis 1 nimetatud rakenduskava poliitikaeesmärgi 1 „Nutikam Eesti“ erieesmärgi (a)(iii) „VKEde kestliku majanduskasvu ja konkurentsivõime tõhustamine ning VKEdes töökohtade loomine, muuhulgas tootlike investeeringute kaudu“ meetme 21.1.3.1 „Ettevõtluskeskkonna arendamine, rahvusvahelistumise toetamine ja investeeringute soodustamine“ sekkumise 21.1.3.17 „Starditoetus“ ja rakenduskava prioriteedi „Õiglane üleminek“ erieesmärgi „Võimaldada piirkondadel ja inimestel tegeleda liidu 2030. aasta energia- ja kliimaeesmärkide saavutamise ja Pariisi kokkuleppe alusel 2050. aastaks liidu kliimanetraalsele majandusele ülemineku sotsiaalsete, tööhõivealaste, majanduslike ja keskkonnamõjudega“ tegevussuuna „Majandus ja töajõud“ meetme nr 21.6.1.1 „Ida-Viru ettevõtluse investeeringute toetus“ sekkumist „Ida-Viru ettevõtluse investeeringute toetus (sh tööstus)“ tingimusi ja korda.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Eelnõu §-ga 1 muudetakse majandus- ja infotehnoloogiaministri 31. jaanuari 2024. a määrust nr 6 „Perioodi 2021–2027 starditoetuse andmise ja kasutamise tingimused ja kord“.

Eelnõu § 1 punktiga 1 muudetakse starditoetuse tingimusi. Ettevõtjale kohalduv viieaastase kestuse nõue asendatakse kolmeaastase kestuse nõudega ehk toetuse tulemusel tehtu, näiteks loodud töökoht või soetatud seade, peab säilima kolm aastat senise viie asemel. Kuna starditoetuse abil rajatud ettevõtjad on üldjuhul mikroettevõtjad ning iga alustatud ettevõtte ei osutu edukaks, võimaldab kolmeaastane kestuse nõue edulootuseta ettevõtjale kiiremat tegevuse lõpetamist. Ühissätete määruse artikkel 65 võimaldab kehtestada vastavasisulise erisuse. Üldkohustus on viis aastat, aga kui tegemist väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate investeeringute või nende loodud töökohtade säilitamisega, siis võib liikmesriik tähtaega lühendada kolme aastani. See võimalus toetuse saajatele eelnõuga luuakse.

Eelnõu § 1 punktiga 2 sätestatakse, et punktis 1 loodud võimalus rakendub tagasiulatuvalt ka varasematele taotlustele ja toetuse saajatele. Oluline on tagada sama toetusmeetme raames toetust saanud ettevõtjate võrdne kohtlemine, mistõttu on õiglane ja otstarbekas rakendada kolmeaastast kestuse nõuet ka juba toetust saanud ettevõtjatele.

Eelnõu §-ga 2 muudetakse ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 21. juuni 2022. a määrust „Ida-Viru ettevõtluse investeeringute toetus“.

Eelnõu § 2 punktidega 1 ja 2 muudetakse Ida-Viru ettevõtluse investeeringute toetuse tingimusi, mille kohaselt tuleb töökohad luua aasta pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu, 31. augustiks 2030. Abikõlblikkuse perioodi pikendamise järel on jäänud see muudatus seni määruses tegemata. Ühtlasi loob muudatus selguse, et töökohad tuleb luua hiljemalt aasta pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu. Abikõlblikkuse periood lõppeb 31. augustil 2029 ja töökohad tuleb luua hiljemalt 31. augustiks 2030.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määruse muudatus ei ole vastuolus riigiabi reeglitega.

Eelnõu on vastavuses Euroopa Komisjoni määrusega (EL) nr 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELTL 2023/2831, 15.12.2013, lk 1–12).

4. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud, määruse rakendamise eeldatavad tulud ja määruse mõjud

Määruse rakendamisel on põhiroll Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusel, kes võtab vastu taotlusi, teeb vastavuskontrolli ja korraldab hilisemat hindamist, teeb otsuseid, maksab toetusi välja ja vajaduse korral nõuab tagasi.

Muudatusel puudub vahetu mõju riigieelarve tuludele või kuludele, võrreldes meetme senise rakendamisega.

5. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

6. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile, Kliimaministeeriumile ja Riigi Tugiteenuste Keskusele ning arvamuse avaldamiseks Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusele. Esitatud märkused ja nendega arvestamise tabel on lisatud seletuskirjale.

Majandus- ja infotehnoloogiaministri 31. jaanuari 2024. a määruse nr 6 „Perioodi 2021–2027 starditoetuse andmise ja kasutamise tingimused ja kord“ ning ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 21. juuni 2022. a määruse nr 50 „Ida-Viru ettevõtluse investeeringute toetus“ muutmise määruse eelnõu seletuskiri
Lisa

Märkused ja nendega arvestamine

	Märkus	Kommentaar
Riigi Tugiteenuste Keskus	Eelnõus palun kaaluda FKO regulatsiooni täiendamist. Praktikas on tõstatunud juhtumeid, kus segadust on tekitanud erinevate toetuse saaja kohustuste rikkumised ja nende võimalikud tagajärjed toetuse saajale. Seega soovitame, et eelnõus oleks selgemini välja toodud, et lisaks ühikuhinna maksmise eelduste täitmisele, mis reeglina toetab projekti eesmärkide saavutamist, rakenduvad toetuse saajale ka muud kohustused (näiteks kestvuse nõue), mille rikkumised võivad toetuse saajale samuti kaasa tuua finantskorrektsiooni.	Selgitame. Nimetatud kohustus rakendub toetuse saajale ka juhul kui see määruses ei kajastu. Seetõttu ei pea vajalikuks viidatud norme määruses dubleerida.
	Palun analüüsida senise ühikuhinna maksete proportsiooni otstarbekust. Kuna kehtiva süsteemi kohaselt saab toetuse saaja esimese maksega 75% toetusest ja seda osa tulemuste mittesaavutamisel ei ole õiguspärane tagasi nõuda, võib see ahvatleda toetuse saajaid toetuse mittesihipärasele kasutamisele.	Selgitame. EIS on teemat analüüsinud, kehtiva korra muutmist ei pea hetkel otstarbekaks.
	Palun selgitada seletuskirjas tagasiulatuva rakendamise seoses varasemalt tehtud taotluse rahuldamise otsuste muutmise kohta.	Selgitatud.